

Také keř líska je posel jara

serial

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Poslové jara s nápadnými květy, jako jsou sněženky a bledule, jsou všeobecně známí. Ale i mezi dřevinami najdeme rekordmanky v jarním kvetení. Stačí, když se několikrát v únoru vyhoupnou teploty nad nulu, a líska obecná (*Corylus avellana*) vykvete.

Tyto zvláštní květy – známé jako jehnědy – najdeme na lískách už na podzim. Tehdy jsou velmi malé a teprve v předjaří se začínají prodlužovat a měnit barvu. Objevují se na keřích mnohem dříve než listí a jsou jednou z prvních pastev pro včely.

Uvidíte-li lísku s dlouhými jehnědami žluté barvy, znamená to, že právě květe. Žlutý prášek je pyl, na který čekají nenápadné samičí květy krčící se přisedlé na větvičkách. Po vyprášení jehnědy opadnou na zem. Z opylených samičích květů vyrostou známé a chutné lískové oříšky.

Líska je náš domácí keř. Dnes roste na okrajích lesů nebo na opuštěných místech s dostatkem světla. Po skončení doby ledové před 10 000 lety dominovala líska v rozsáhlých porostech křovin v celé střední Evropě. S postupným oteplováním byla vytlačena dřevinami, jako je buk, bříza a lípa, které ji

jednoduše přerostly a zastínily.

Líska je typickou součástí valašské krajiny. Velmi často byly ponechány keře lísky spolu s keři jalovce na pastvinách. Pod těmito keři ve stínu pak rostly jiné rostliny než na zbytku pastviny – třeba prvosenky. Pod keři byl i příjemný chládek jak pro pasoucí se zvířata, tak i pasáčka. A na podzim líska

odměnila ko-

lemjdoucí

oříšky. Líska

je nenáročná,

otužilá a při-

způsobivá. A

tak rychle

dokáže vy-

růst také na

tzv. hroma-

diskách, se-

sbíraných

kamenech z

valašských

políček a po-

lí. Dnes jsou

často tyto

hromady a

pásky vyskládaného kamení

už překryty hlínou, ale podle

mohutných lísek je v kra-

jině snadno rozeznáme už

z dáli.

V zahradách se dnes pěst-

tuje celá řada vyšlechtěných

kultivarů, určených buď ke

sklizení velkých oříšků, nebo

okrasných svými barevnými

listy a pokroucenými

větvemi. Jsou to po divoké

lísce také nenáročná a odol-

ná keře. A tak je možné je

sázet takřka všude. Bude se

jim dařit, jen příliš za-

mokřenou půdu lísky rády

nemají.

Jana Tkáčiková, botanik, Mu-

zeum regionu Valašsko, Valaš-

ské Meziříčí

